

Suvieše malo respekta
prema radnicima

Potreban bolji
zakon rada

2

Pomak u pogledu
plata

MEM industrija po prvi
put minimalne plate

3

Napeto stanje
u cijelom svijetu

Umjesto dogovora
nemiri se proširuju

4

Broj 4 | juli 2013 | Srpski / Hrvatski / Bosanski

Dodatak «work» novinama | Redakcija T +41 31 350 21 11, F +41 31 350 22 11 | info@unia.ch | www.unia.ch

Demonstracije za bolje uslove radnika

Najavljene demonstracije 21. septembra

Svaki dan dobijamo vijest da mnogi radnici i pored dobrog obrazovanja i što rade puno radno vrijeme ne zaraduju dovoljno. Stalno se diskutuje o umanju penzija. I naravno stranci su uvijek za sve krivi: Iz pograničnih dijelova, ali isto tako i stare generacije migranata su često osudjivani. Zato 21. Septembra kažemo: **Zaštita plata i penzija, zaustaviti prevarante i mržnju prema strancima!**

Pritisak na plate u Švajcarskoj postaje sve veći, ugnjetavanje radnika sa platama se isto tako povećava. Zaustavljanje migracije po retorici dešnjačke strane bi riješilo sve probleme. A zapravo pravi krivac nije imigrant već poslodavac koji želi da na račun migranata i švajcaraca želi da se što prije i lakše obogati. Umjesto toga trebaju oštriji zakoni više kontrole, oštrije kazne i potrebno je ojačavanje popratnih mjera u vezi sa slobodnim kretanjem lica.

Potrebne minimalne plate

Damping plate se mogu spriječiti uvodjenjem minimalnih plata. Medjutim švajcarske vlasti i poslodavci hvale socijalno partnerstvo i ako polovina radnika nema ni opšti kolektivni ugovor, a isto tako ni svaki opšti kolektivni ugovor ne predviđa minimalne plate. Činjenica je da je jedna trećina opštih kolektivnih ugovora nema regulisanu minimalnu platu. Izračunato to znači da 60% zaposlenih radnika nema zaštitu. Realnost pokazuje da dobro zanimanje koje bi trebalo da osigura sigurnost ne osigurava platu za sigurnost radnika. Skoro pola miliona zaposlenih u Švajcarskoj zaraduju ispod 4000 franaka mjesečno – i ako su zaposleni puno radno vrijeme. Tome bi trebao biti kraj: minimalna zarada mora da se reguliše. Posebno žene i migrantkinje su pogodjene i u prosjeku zaraduju manje.

Kraj prevarantima

Moralo bi da dodje kraj astronomskim platama menadžera. Inicijativa mladih1:12-(initiative der Juso), zahtijeva gornju granicu plata za kadar. Najveća plata u jednom pre-

duzetništvu ne bi trebalo da bude 12 puta veća od najmanje plate u istom preduzetništvu. O ovoj inicijativi treba da se glasa u novembru ove godine.

Jačati starosno osiguranje!

Svako ko je cijelog života naporno radio trebalo bi da bude u stanju da živi pristojan život u starosti. Tako predviđa i Ustav Švajcarske. Ali realnost je nešto drugačija. Umjesto da povećaju plate desno krilo želi da smanji penzije. Ne želimo učestvovati u ovoj kradji penzija. Mi zahtijevamo jačanje AHV (starosnog osiguranja) kako je AHV plus inicijativom i predviđeno.

Glasanje 22. Septembra ne 24-časovno radno vrijeme!

Sa promjenom zakona o radu desno krilo hoće da uvede 24-časovno radno vrijeme u prodavnicama na malo. O tome će biti glasanje 22. Septembra na nacionalnom nivou. Za zaposlene bi to bilo više stresa

manje slobodnog vremena i manje vremena za porodicu. I sve ovo uz veoma niske plate. Ako se usvoji da prodavnice imaju 24-časovno radno

vrijeme onda će i u drugim branšama da traže duži radni rad. Zato glasajmo NE 22. Septembra!

⇒ Aurora García

Dodjite svi na demonstracije 21. Septembra 2013, u 13.30h u Bern. Više informacija u vezi s tim ete dobiti u Vašem sekretarijatu.

Editorial

Dragi čitaoci Horizonte novina,

Nažalost bilo je i za očekivati da Švajcarski glasači glasaju za ponovno zaoštavanje zakona o azilu i pravima migranata. Čuvena humanitarna tradicija Švajcarske bila je više mit nego stvarnost.

Strah Švajcarskog društva, i veliki dio Evrope, je pod kontrolom. Konačno nema ništa jednostavnije osuditi nepoznatog ili slabijeg za probleme koje sami napravite u zemlji. To je još jedanput dokazano 9. Juna. Ako se preciznije sagledaju rezultati za pooštavanje zakona za azilante glasali su najviše u regionima gdje je najmanje stranaca (preko 80%). Ako iza nekog ne stoji broj i nema imena i istorije, onda se ta osoba ne predstavlja kao ljudsko biće već kao krivac

Od pamtiveka su stranci bili žrtve protivnika. Čak i političari su paralisani od straha. Humanu i poštenu imigracionu politiku niko se nije usudjivao da sprovede. Medjutim lažna rješenja uvode se kao centar za azilante koji su teški za realizaciju. Nove klauzule zakona će imati malo efekta za sprovođenje realne politike o azilantima. Za stvarno fer i ekspeditivnu proceduru za obradu zahtjeva azilanata potrebno je više zaposlenih, a ne smanjenje kako Blocher tvrdi i prava popratnih mjera. Ali nažalost o tome ne razmislija niko. Naravno malo je političara koji razmišlja da minimalna plata i političko učešće migranata i svih Švajcaraca bi koristilo svim građanima. Dobra i efikasna politika posebno znači da svi treba da imaju ista prava Švajcarci i imigranti.

Aurora García

Unia sekretarica migracionog odjela i član uredništva

News

Unia Migraciona komisija u junu

Oko 40 delegata je učestvovalo ove godine na migracionoj konferenciji. Kao gost referat je držao Tarek Naguib na temu diskriminacija u Švajcarskoj, Co-presjedavajući Giovanni Giarrana je izvještavao o putovanju Unia delegacije na svjetski socijalni forum i copresjedavajućao protestima u Turskoj u vezi sa Gezi-Park. Delegacija je dala svoj stav u vezi ventil klauzule. Kritikovana je politika saveznih vlasti. Na kraju se glasalo o rezoluciji protiv zatvaranja španskog konzulata u Bazelu i Abbau kursevi maternjeg jezika HSK.

Više plate za frizere

Za frizerku oblast postoji novi opšti kolektivni ugovor. Iz drugog pokušaja CoiffureSUISSE je usvojio opšti kolektivni ugovor krajem maja. Tako će minimalne plate postepeno do 2015 da se popnu na 3800 franaka, što odgovara povećanju plate od 12 procenata. DTo je važan prvi korak u borbi protiv široko rasprostranjenih niskih plata. Ohrabrujuće je iz perspektive sindikata poboljšanje u vezi sa godišnjim odmorom i povećana je kontrola primjene izvršenja ugovora.

Minimalne plate u industriji satova

Poslije šest mjeseci pregovora između socijalnih partnera u industriji satova složili su se socijalni partneri industrija satova za povećanje minimalne plate. Povećanje je ovisno od regiona između 0.85% i 2%. Najjače povećanje u regionima sa najnižim platama. Sindikatu Unia je pošlo za rukom da dobije duplo više od prvobitne ponude poslodavaca. Kako bi se zaustavio damping plata povećanje plata je još uvijek nisko. Unia će i dalje zahtijevati povećanje plata u 2014. godini

Gradjevinski parlament

Parlament u gradjevinskoj branši sa oko 120 učesnika zahtijeva u Bernu da gradjevim firmama koje se pridržavaju zakonskih propisa, na raspolaganje stavi sigurnosnu odjeću i sigurnosne cipele dass Bau-firmen die gesetzlichen Vorschriften einhalten und ihren Arbeitern geeignete. Za bolju zaštitu od dampinga plata učesnici zahtijevaju jačanje popratnih mjera i obavezno primjenu solidarne odgovornosti. Osim toga izabran je novi rukovodilac sektora: rukovodilac sektora Nico Lutz, ostali članovi: Rita Schiavi, André Kaufmann, Roland Schiesser, Hansueli Scheidegger kao i Serge Gnos.

Za jaku industrijsku politiku

Po prvi put minimalne plate u MEM industriji

U novom kolektivnog ugovoru za mašinsku elektro i metalnu industriju po prvi put se uvode minimalne plate. 75 godina su poslodavci se opirali minimalnim platama u ORU. Sad je učinjen korak naprijed.

Rezultat pregovora mora biti usvojen od strane nadležnih organa i socijalnih partnera. Pregovarački tim i rukovodstvo sindikata Unia za industrijski sektor su zadovoljni rezultatima.

Ozbiljni pregovori

Od samog početka minimalna plata je bila centralna potražnja Unia sindikata. Na konferenciji se to uvijek

postavljalo kao osnovni preduslov za zaključivanje novog ugovora za MEM industriju. Na početku je udruženje poslodavaca Swissmem rigorozno protivilo minimalnim platama u opštem kolektivnom ugovoru, iako samo minimalne plate i atraktivno dizajniran dualni sistem obrazovanja popravi deficit stručnog osoblja u u industriji. Samo kroz posredovanje

medijatora spriječeno je stanje bez ugovora i odbranjen je mir na radu.

Neophodne minimalne plate

S obzirom na porast pritiska na zarade, posebno kvalifikovanih radnika, minimalne plate su od suštinske važnosti. Minimalne plate su najjače sredstvo protiv dampinga plata i protiv zloupotrebe plata u vezi sa

slobodnim protokom lica a samim tim protiv ksenofobičnih tendencija i inicijativa. Minimalne plate u opštem kolektivnom ugovoru su prvi korak. Unia će nastaviti i dalje da radi što se tiče povećanja plata. Pored toga Unia zhtijeva od poslodavaca i saveznih vlasti jaku industrijsku politiku i podsticaj Švajcarske za ekološku sredinu.

Aurora Garcia

U prodaji na malo štrak

Mi vrijedimo više

Zadnjih dana se štrajkovalo u branši prodaje na malo. Radnici nisu više bili spremni da rade pod veoma mizernim uslovima. Nakon najnovijeg događaja i momentalnog otkaza za aktivne sindikalce Unia će zajedno sa drugim sindikatima podnijeti tužbu na svjetsku organizaciju ILO za nezakonito dat otkaz.

17 prodavačica u butiku Metro u Bazelu će odlučiti, da imaju veću vrijednost. I ako imaju obrazovanje i rade puno radno vrijeme 43 sata nedjeljno njihova plata iznosi samo 3500 franaka bruto. Ni jedna od 17 prodavačica nema pravi radni ugovor. Oni moraju uvijek da budu spremni za posao 100%. Posao na poziv znači uvijek spreman za posao. Osim toga prodavačice nemaju 13. Platu i 20 min sedmično moraju da rade gratis.

Nema više rada besplatno

Tome je sada kraj. Poslije dva neuspjela razgovora i štrajka upozorenja

potpisan je sporazum koji predviđa povećanje plate od 400 franaka, prestanak sa radom gratis, bolju zaštitu od otkaza osnivanje personalne komisije. Medjutim sasvim je jasno da jedino opšti kolektivni ugovor u branši može da eliminiše muke u ovoj branši. Nedavni događaj od strane Spar je za svaku osudu. Ovo pokazuje da zaštita od otkaza treba da se poboljša.

Rukovodstvo Spara rješava problem sa otkazima

Zbog mizernih uslova rada zaposleni na benzinskim pumpama Spar u Dättwil su bili prinudjeni na štrajk.

Manjak personala niske plate to je svakodnevnica. Zaposleni u Spar su već nekoliko puta predali menadžerima svoje prijedloge za poboljšanje, ali njihovi prijedlozi nisu bili prihvaćeni. Spar rukovodstvo nije bilo spremno na razgovore na prvi razgovor nisu došli a drugi razgovor su prekinuli jer nije postignut dogovor.

Više respekta!

U Spar treba da se nadje pravo rješenje. Pored nelegalnih i pretjeranih prekovremenih sati plate su mizerne. Mnogi koji su sa obrazovanjem zarađuju manje nego oni bez obrazovanja. Pored toga se dešava slično kao i u Metro Boutique, da većina rade najviše 80% sa bruto platom od 2880 franaka. Rukovodstvo je ipak odlučilo na nasilno davanje otkaza što je za svaku osudu i hitno je potrebna bolja zaštita aktivnih sindikalnih članova.

Aurora Garcia

Štrajk zbog manjka personala

Rukovodstvo nije spremno na dogovor

Zaslužujemo više respekta

Napredak u branši čišćenja i u ugostiteljstvu

Progredir II namijenjen svim migrantima!

Novi kurs koji omogućava potvrđivanje sakupljenih iskustava za zaposlene u branši čišćenja i ugostiteljstva počinje ove jeseni i u kantonu Waadt.

Poslije uspješno lansiranog projekta Progredir između sindikata Unia i instituta za obrazovanje Ecap, koji se primjenjuje u kantonu Waadt već od 2009. godine, od septembra 2013 se pokreće novi ciklus kursa. Progredir II je, kao i pilot projekt Progredir, program koji je namijenjen migrantima za vrednovanje njihovih stručnih iskustava. Tako možete da dobijete svjedočanstvo EBA (dvogodišnji nivo obrazovanja) na saveznom nivou ako pohađate odredjeni program ili diplomu (trogodišnji nivo obrazovanja) EFZ i na taj način da poboljšate šansu na tržištu rada i naravno svoju platu.

Progredir II

Pilot projekat je bio ograničen samo na Portugalce. Progredir II je s druge strane dostupan svim migrantima neovisno na pprijeklo i neovisno od

toga da li imaju radno mjesto ili traže posao u ugostiteljstvu i branši čišćenja. Nakon procjene kompetencija lični trening je kreiran za svakog učesnika. Kurs obrazovanja obuhvata nekoliko modula, posebno francuski kurs svaki učesnik ima mogućnost, da poboljša znanje jzika u njihovoj branši. To su: jedan modul za opšte znanje, osvje-

ženje vještine i tehnike iz branše. Cilj ovog dvogodišnjeg obrazovanja, kursevi se održavaju naveče i subotom i nakon toga se obavljaju državni ispiti a cilj je da se dobije Uvjerenje na saveznom nivou obrazovanja ili diploma prema saveznom zakonu o obrazovanju.

12 žena je već postiglo svoje kvalifikacije

«Naš pilot projekat je uspjeh, posebno zahvaljujući posvećenosti učesnika

kurseva i angažmanu svih učesnika a posebno polaznika. Jedanaest žena je dobilo svoju diplomu na saveznom nivou a jedna žena je dobila uvjerenje na saveznom nivou (Berufsatte). Četiri žene će završiti ispite ove godine a još tri će to učiniti u 2014» kaže Amilcar Cunha, Unia Waadt-odgovorna osoba za projekat Progredir. On se nada, da će mnoge žene iskoristiti šansu i tako poboljšati svoju situaciju. Svjedočanstva se odnose na branšu hotelijstva i čišćenje zgrada. Jedna žena je osim toga ostvarila svoju diplomu na saveznom nivou kao zaposlena u domaćinstvu, a jedna je iz branše prodaja na malo ostvarila berufsatte uvjerenje na saveznom nivou. Ove dvije branše neće biti pokrivena u budućnosti iz organizacionih razloga. Kursevi će se održavati ili u Lozani ili Vevey, tačan raspored će biti kreiran na osnovu raspoloživih učesnika. Više informacija je dostupno na sajtu projekta: www.progredir.ch.

Sylviane Herranz /

L'Événement syndical, 29.5.2013

Ponosne žene su dobile svoje kvalifikacije

Obilježen dan štrajka žena

Trebao bi doći kraj damping platama

I poslije 22 godine nejednakost u platama

Još jednom je obilježen dan štrajka žena koji je ove godine 14. Juna održan po 22. put, za više plate za ravnopravnost i bolje uslove. Slijedi izvještaj o ovogodišnjim akcijama komisije ženskog švajcarskog Saveza sindikata koja je održana 13. Juna na saveznom trgu.

13. juna se demonstriralo za ravnopravnost plata i za minimalne plate. Žene su se sastale u 12.30 h na saveznom trgu. Kako bi podsjetili parlamentarce da njihovi problemi već godinama nisu realizovani. Dijelile su Transparente i Playere na tri službena jezika. Predstavnice sindikata su održale govor. Parlamantarci koji su pohitali na ručak, naišli su na demonstrante. Deš-

njaci nisu htjeli da znaju za probleme žena, i glavu su okretali u stranu. Parlamentarci koji podržavaju pitanja žena su se solidarisali sa ženama demonstrantima.

Minimalna plata za sve!

Corinne Schärer, član rukovodstva sindikata Unia, rekla je u svom govoru: «Niske zarade i nejednakost koja decenijama traje to je surova realnost

za žene i to je nepodnošljiva situacija: I ako Ustav i zakon zabranjuju diskriminaciju plata mali je napredak u tom pogledu. Dobrovoljni pregled zarada očigledno nije dovoljan. Unia zahtijeva sistematski obavezno kontrolisanje plata.»

Sve dok su žene kao i u prodaji na malo (60.000 žena su zaposlene u toj oblasti) moraju da rade 100 posto i da zarađuju manje od 4000 franaka i od svojih radnih kolega zardjuju platu manju za 633 franka, žene će i dalje sa svojim sindikatima da se bore za svoja prava.

Emine Sariaslan

Nacionalno glasanje: Rezultati junske glasanja

9. juni pooštren zakon za azilante

9. juna su građani jasno pokazali da su za novi zakon o azilantima i jasno odbacivanje svih drugih prijedloga: Rezultati glasanja pokazuju da narod i dalje neće birati članove Saveznog vijeća a revizija zakona za azilante je usvojena. Osim toga produženje radnog vremena prodavnica u nekim kantonima je po ko zna koji put odbijeno.

Doduše bilo je i za očekivati da će revizija zakona za azilante biti usvojena ali brojka od 78,9% je razočavajuća. Unia je dala jasan svoj stav da je protiv promjene paketa mjera i u vezi s tim je predložila referendum. Unia ne želi pooštavanje mjera za sticanje prava na azil. Usvojena je revizija zakona i zakon je veoma pooštren za sticanje azila u Švajcarskoj. Ukidanje ambasade za azil, dezertiranje neće više biti prihvaćeno kao razlog za azil i uvodjenje logora za nepokorne azilante.

Radno vrijeme prodavnica neće biti produženo-zakon o azilu pooštren

Ne za produženo vrijeme prodavnica u Luzernu

Pored toga popularna inicijativa SVP «Narod bira članove Saveznog vijeća» je jasno odbijena sa 76,3% glasova. Savezno vijeće će i dalje da bira Parlament a ne narod kako je to bio prijedlog Švajcarske narodne partije. Jasno je odbijen ponovljeni pokušaj desničara da produže radno

vrijeme prodavnica. U Luzernu je narod morao opet da glasa u vezi radnog vremena prodavnica nakon juna 2012. Godine. Rezultati glasanja su pokazali da je 68,2% protiv produženog radnog vremena prodavnica dok su preostalih 45,16% glasali za produženo radno vrijeme prodavnica.

Aurora Garcia

intervju

André Kaufmann

ORU za posredovanje personala

Opšti kolektivni ugovor: Prednost i nedostaci

Opšti kolektivni ugovor kod posredničkih firmi je na snazi već duže od godnu dana. Vrijeme je da se podvuče bilans. Tako se pruža prilika da radnici dobiju nekoliko savjeta. Zato smo razgovarali sa André Kaufmann, član rukovodstva građevinskog sektora u Unia i predsjednik paritetne komisije za posredovanje personalom. Slijedi prvi dio intervjua, drugi dio će biti prikazan u Horizonte broj 5.

André, zašto je uvođenje ORU uopšte potrebno?

U međuvremenu mnogi radnici podliježu posredničkim organizacijama, oko 280 000 radnika, iz različitih industrijskih grana. Mnoge branše nemaju opšteobvezujući kolektivni ugovor niti pojedinačni ugovor ili drugačije rečeno radni uslovi 2/3 od ovih 280 000 radnika do sada nisu bili dovoljno regulisani. To se sada izmjenilo.

Da li svi privremeno zaposleni radnici podliježu ovom ugovoru?

To je dvosmislena formulacija. Nije važno da li je zaposlenje na određeno vrijeme ili ne. Već da li zaposleni dobio posao preko posredničke firme. Trenutno imamo mnogo radnika sa stalnim ugovorom.

Koliko dobro može ovakav ugovor uopšte da funkcioniše?

Zapravo prilično dobro. To nije baš komplikovano: Ovaj ugovor reguliše minimalne uslove. Ovdje se primjenjuje princip prioriteta: U branši sa opšteobvezujućim opštim ugovorom važe odredbe za platu i radno vrijeme tog ugovora a ne one koje reguliše ugovor posredničke firme. Dakle za radnike u građevinarstvu, plate i radno vrijeme se reguliše prema opštem kolektivnom ugovoru. Ali naravno postoje neki problemi.

Primjer za to?

U suštini to dobro funkcioniše, ali zato što su u ugovoru bolji uslovi nego u odredbama branše. Što se tiče penziona kase ili daljeg obrazovanja tu stojimo dobro. Jedan problem postoji: a to je osiguranje plate za slučaj bolesti. Tu se trenutno raspravlja, jer na osnovu člana 3 stav 1 odredbe iz ugovora za posredničke firme se primjenjuje samo ako su iste kao i odredbe opšteobvezujućeg opšteg kolektivnog ugovora branše. Mi se borimo da odredbe drugih ugovora koje su bolje od ovih primjenjuju i za zaposlene koji su podliježu opštem kolektivnom ugovoru temporernih firmi...

Nastavak u sljedećem broju...

Sve temporerne firme podliježu opštem kolektivnom ugovoru koje su članice, swissstaffing ali i oni koji nisu članovi ukoliko ostvare godišnju sumu prihoda od 1,2 miliona franaka.

U suštini važi opšti kolektivni ugovor za temporerne firme ali minimalne plate i radno vrijeme reguliše opšteobvezujući opšti kolektivni ugovor prema članu 36 u prilogu 1 (ne opšteobvezujućeg) opšteg kolektivnog ugovora. Minimalne plate ne postoje u sljedećim branšama: Hemijsko farmaceutska industrija, mašinska industrija, grafička industrija, industrija satova, industrija hrane i pića i javni prevoz.

Odredbe u vezi sa penzionom kasom dnevnicu u vezi bolovanja i dalje usavršavanje se regulišu na osnovu opšteg kolektivnog ugovora posredničke firme. Pažnja, postoje i druge odredbe koje nisu uobičajene za branšu. Tako kod temporernih firmi važi 2 karenca dana, 80% plate! Vidi član. 28 i 29 ORU.

Više informacija www.tempdata.ch (na tri službena jezika, zajedno sa obračunom za platu.

Otpor u Turskoj

Sloboda mišljenja demokratija ljudska prava

Nemiri u Turskoj – demonstrante rastjeruje policija sa suzavcem

To je zaista širok društveno-demokratski pokret koji je trenutno formiran u Turskoj. Povod je bio planirana rekonstrukcija «Gezi Park» – jedne od rijetkih zelenih površina u srcu grada. Prema planovima AKP-vlada hoće da ovaj park ustupi za izgradnju kompleksa zgrada trgovinskog centra i luksuznih zgrada za stanovanje. Po prvi u novijoj istoriji Turske udružile su se veće različite grupe, da stvari promijene van izbora.

Tako svi demonstriraju za ravnopravno obrazovanje i za buduće perspektive, za jednakost i protiv antiženske politike vlade.

Oni protestiraju protiv siromaštva i za pravdu. Sindikalne organizacije DİSK, KESK, TMMOB, TTB i TDB pozivaju na generalni štrajk. Hiljade zaposlenih radnika je prestalo sa radom.

Policija je sa vodenim topovima i suzavcem djelovala protiv protesta. Tri demonstranta su ubijena, 12 njih je izgubilo oči hiljade su povrijeđeni jedna osoba još leži u komi i hiljade njih je uhapšeno.

Svi se bore za svoja prava

Stanovništvo Turske svejedno mali ili stari, muškarac ili žena, Kurde ili Turci bore se za životna prava i ravnopravnost. Oni ne žele da puste svoju sudbinu, već žele da svoju budućnost uzmu u svoje ruke.

Iz Švajcarske je delegacija iz SP, UNIA i BastA otputovala u Tursku. 16. Juna

Turska u oblacima dima zbog nemira

jedan član je rekao putem telefona «Ja sam zapanjen i uvrijeđen policijskim operacijama. Nevjerovatno je koliko intezivno policija već nekoliko sati koristi suzavac. Sa nekoliko članova sam pobjegao u neki hotel ipak se mogu vidjeti svuda oblaci gasa. Policija i vlada pokušavaju da pokažu svoju moć. Ovo nasilje protiv mirnih demnostracija treba osuditi. Miran protesni kamp u parku Gezi Park je napadnut od strane policije. Samo ispaljivanje granata iznad na-

ših glava poslije nekoliko sekundi su padale gas bombe. U međuvremenu cio prostor obavljen gusti oblakom gasa. Takvo stanje je kao u građanskom ratu.»

Uglavnom mladi ljudi

Nakon istraživanja dolazi se do podataka da je u protesnom pokretu uglavnom bili mladi ljudi: Trećina demonstranata je ispod 31 godine starosti, 53 procenta su po prvi put učestvovali na ovakvim mitinzima, samo 15% imaju partijske afinitete. Devet od deset su uklonjeni od strane Erdogasa vlade. Gezi-Park, gdje je protest protiv Vladinog projekta započeo postao je simbol ove generacije.

To da je hiljadu mladih ljudi politizovano kroz ove akcije može da dovede Tursku do preokreta. Kao razloge za protest većina je navela nakon ispitivanja Istanbuler Bilgi- Univerziteta, kraj policijskom nasilju i bolje poštovanje od strane Vlade i vlasti prema slobodnim građanima. Promjene u zemlji neće moći više da se zaustave od strane policije. Do zaključenja redakcije (17 juni) otpor u Turskoj se proširivao. Migranti iz Turske su organizovali demonstracije solidarnosti u različitim gradovima u Švajcarskoj.

Emine Sariaslan

Brošura opisuju socijalni sistem i pruža važne informacije

Uskoro brošure na maternjem jeziku

Od zaključivanja bilateralnih sporazuma između Švajcarske i Evropske unije, postalo je daleko teže za građane tkzv. trećih zemalja da dobiju boravišnu i radnu dozvolu u Švajcarskoj.

Mnogi državljani bivših republika Jugoslavije žive već dugo vremena u Švajcarskoj i nastanili su se ovdje. Nova imigracija iz trećih zemalja je moguća isključivo kroz spajanje porodice. To znači ako osoba koja je iz Srbije, koja već duže vremena živi u Švajcarskoj, ovdje rođena i odrasla, se oženi ili uda sa partnerom/partnerkom iz svoje domovine, onda ta osoba može da dobije boravak u Švajcarskoj. Ova osoba će prvo dobi-

ti samo B vizu i po novom zakonu za strance obavezna je da nauči jedan od službenih jezika, (nemački, francuski ili italijanski). Osim spajanja porodice radnu dozvolu građani trećih zemalja mogu dobiti samo ako su posebni specijalisti u pitanju i ukoliko postoji potražnja za njima. Najjednostavniji način pristupa švajcarskom tržištu rada za građane trećih zemalja, ako su oženjeni sa

državljanom odn udati za državljana neke od zemalja Evropske Unije.

Plate- i uslovi rada u Švajcarskoj

Oko 1,7 milion zaposlenih radnika u Švajcarskoj podleže Opštem kolektivnom ugovoru (ORU). Jedan Opšti kolektivni ugovor se zaključuje između sindikata i poslodavaca i važi za zaposlene koji su zaposleni u nekoj firmi koja je u udruženju poslodavaca. Postoje i Opšti kolektivni ugovori koji su sklopljeni za jednu kompaniju i odnose se samo na zaposlene u ovoj kompaniji.

Filipovic Darinka

Vi pitate – mi odgovaramo

Nesreća:

Da li ću dobiti dnevnicu za obadva radna mjesta?

Ja radim kao spremačica već nekoliko godina na dva različita mjesta. Kod jednog «Spitexverein» radim 15 sati sedmično. Dodatno radim u jednom privatnom domaćinstvu četiri sata sedmično. Zadnji četvrtak sam doživjela nesreću: Pala sam sa bicikla i povrijedila sam desno rame. Do kraja jula sam dobila uvjerenje o radnoj nesposobnosti od moje doktorke. Da li ću dobiti platu od strane osiguranja za slučaj nesreće?

Da. U Švajcarskoj su svi zaposleni obavezno osigurani za slučaj nesreće. Ovo osiguranje pokriva nesreću na poslu nesreću van radnog mjesta i profesionalne bolesti. Oni koji ne rade puno radno vrijeme su isto tako osigurani za slučaj nesreće ukoliko sedmično rade najmanje osam sati. Pažnja: Ko radi kod više poslodavaca, ne može jednostavno da sabere sve sate u nedjelji koje je radio kod različitih šefova: Osiguranje pokriva nesreću van radnog mjesta samo ako kod jednog poslodavca ostvarite najmanje osam časova sedmično. Nesreća na putu do posla je osigurana u svakom slučaju.

Da se vratimo na Vaš slučaj: Svejedno je da li se nesreća desila na putu za posao ili negdje na izletu. Osiguranje za slučaj nesreće kod «Spitexverein» je obavezno da Vam plaća 80 procenta od Vaše plate. Za obračun visine isplate dnevnicu se obračunava zarada kod obadva poslodavca.

Peter Schmid, work, 23.5.2013

Pad za vrijeme pauze: Nesreća na radu

Prije nekoliko nedjelja je bilo veoma toplo i mi smo htjeli da kafe pauzu provedemo na terasi našeg personalnog restorana. Na izlazu sam zaglavio nogu i pao. I tako sam se povredio. Moj šef mi je rekao da to nije nezgoda na poslu. Da li je to tačno?

Ne, to nije tačno. Kao nerečča/nezgoda na poslu se računa i nesreća za vrijeme pauze kao i vrijeme prije i poslije posla. Ali samo ukoliko se to desi na radnom mjestu i ako ima neke veze sa Vašom profesionalnom aktivnošću: Ako neko doživi nesreću za vrijeme ručka u krugu firme ili se bavi nekom sportskom aktivnošću u krugu firme i to se računa kao nesreća na radnom mjestu. Preduslov je da ovu aktivnost obavljate za saglasnost Vašeg šefa. Granica radnog areala je ograda kojom je obilježen areal. Dopremni putevi koji se inače koriste u javnosti se ne računaju u areal fabrike. Ako poslodavac ima radne prostorije u višespratnici i ima samo biro na raspoložnju, radno mjesto počinje i završava se ulaskom u glavnu zgradu.

Kod nesreće na radu je važno da odmah slučaj prijavite osiguranju. To je obaveza Vašeg poslodavca. Ponekad se dešava da poslodavac ne prijavi slučaj na vrijeme osiguranju. Nakon prijave osiguranju Vi dobijate u pravilu pismo i obračun dnevnicu. Ukoliko uočite neke nepravilnosti morate odmah da prijavite osiguranju. Ako ste duže vremena na bolovanju dužni ste da u toku bolovanja svaku promjenu prijavite osiguranju.

Philip Thomas, work, 6.6.2013

Impressum: Beilage zu den Gewerkschaftszeitungen work, area, Événement syndical | Herausgeber Verlagsgesellschaft work AG, Zürich, Chefredaktion: Marie-José Kuhn; Événement syndical SA, Lausanne, Chefredaktion: Sylviane Herranz; Edizioni Sociali SA, Lugano, Chefredaktion: Claudio Carrer | Redaktionskommission A. García, D. Filipovic, E. Sariaslan, M. Martin, M. Mendes, O. Osmani | Sprachverantwortlich Dara Filipovic | Layout C. Lonati, Unia | Druck Ringier Print, Adligenswil | Adresse Unia Redaktion «Horizonte», Weltpoststrasse 20, 3000 Bern 15, darinka.filipovic@unia.ch

Die Gewerkschaft.
Le Syndicat.
Il Sindacato.